

## O'ZBEKISTONDA TASVIRIY SAN'ATNING BUGUNGI KUNDAGI RIVOJLANISH BOSQICHI

**Abduqayumova Aqida Abdurashid qizi**

*Guliston davlat universiteti 3-kurs 69-23 guruh talabasi*

### Annotatsiya

Mazkur maqolada O'zbekistonda tasviriy san'atning mustaqillik yillaridan boshlab bugungi kungacha bo'lgan rivojlanish bosqichlari tahlil qilinadi. Mamlakatimizda tasviriy san'at sohasida amalga oshirilayotgan islohotlar, yosh ijodkorlarni qo'llab-quvvatlash tizimi, xalqaro hamkorlikning kengayishi hamda zamonaviy san'at yo'nalishlarining rivojlanishi masalalari yoritilgan. Shuningdek, tasviriy san'atning milliy madaniyat va ma'naviy taraqqiyotdagi o'rni ilmiy jihatdan asoslab berilgan.

**Kalit so'zlar:** tasviriy san'at, zamonaviy san'at, rassomlik, grafika, haykaltaroshlik, badiiy ta'lim, madaniyat, ijodkor, san'at akademiyasi, milliy qadriyatlar.

Tasviriy san'at jamiyat ma'naviy hayotining muhim tarkibiy qismi bo'lib, xalqning tarixiy xotirasi, madaniy merosi va estetik qarashlarini aks ettiradi.

O'zbekiston mustaqillikka erishgach, barcha sohalar qatori tasviriy san'at sohasida ham tub islohotlar amalga oshirildi.

Natijada milliy san'at an'analarini tiklash, yangi ijodiy maktablarni shakllantirish hamda xalqaro madaniy aloqalarni rivojlantirish uchun keng imkoniyatlar yaratildi [1].

Bugungi kunda O'zbekistonda tasviriy san'at davlat tomonidan qo'llab-quvvatlanayotgan ustuvor madaniy yo'nalishlardan biri hisoblanadi.

So'nggi yillarda qabul qilingan farmon va qarorlar san'atkorlarning ijodiy faoliyatini rag'batlantirish, san'at ta'limi sifatini oshirish hamda milliy madaniyatni xalqaro miqyosda targ'ib qilishga xizmat qilmoqda [2].

Mustaqillik davrida tasviriy san'at rivojlanishining asosiy bosqichlari O'zbekistonda tasviriy san'at taraqqiyotini shartli ravishda bir necha bosqichga ajratish mumkin.

Birinchi bosqich (1991–2000-yillar)

Mazkur davrda milliy qadriyatlarni tiklash va tarixiy merosni qayta o'rganish jarayoni kuchaydi.

Rassomlar ijodida Amir Temur, Jaloliddin Manguberdi, Alisher Navoiy, Bobur kabi tarixiy shaxslar obrazlari keng aks ettirildi [3].

Bu davr asarlarida milliylik, tarixiy xotira va istiqloq g'oyalari yetakchi mavzuga aylandi.

Rassomlar o'z ijodlarida xalqning boy madaniy merosini zamonaviy talqin qilishga intildilar.

Ikkinchi bosqich (2000–2016-yillar)

Mazkur davrda O'zbekiston Badiiy akademiyasining faoliyati yanada kengaydi.

Respublikada ko'plab ko'rgazmalar, tanlovlar va xalqaro simpoziumlar tashkil etildi [4].

Shuningdek, rangtasvir, grafika va haykaltaroshlikda yangi uslubiy izlanishlar paydo bo'ldi.

Rassomlar milliy an'analarni saqlagan holda zamonaviy badiiy ifoda vositalaridan foydalanishga kirishdilar.

Uchinchi bosqich (2017-yildan hozirgi davrgacha)

So'nggi yillarda mamlakatimizda madaniyat va san'at sohasiga alohida e'tibor qaratilmoqda.

Tasviriy san'atni rivojlantirish bo'yicha qator davlat dasturlari qabul qilindi.

Ijodkorlarni qo'llab-quvvatlash, san'at ta'limini modernizatsiya qilish va xalqaro aloqalarni kengaytirish ustuvor vazifaga aylandi [5].

Bugungi kunda o'zbek rassomlari xalqaro ko'rgazmalar, biennale va festivallarda faol ishtirok etib, milliy san'atimiz nufuzini oshirmoqdalar.

Zamonaviy tasviriy san'at yo'nalishlarining rivojlanishi

O'zbekistonda tasviriy san'atning turli yo'nalishlari izchil rivojlanmoqda.

Rangtasvir san'ati

Rangtasvir san'ati zamonaviy o'zbek tasviriy san'atining yetakchi yo'nalishlaridan biri hisoblanadi.

Bugungi rassomlar milliy urf-odatlar, tarixiy mavzular va zamonaviy hayotni badiiy talqin etishga katta e'tibor qaratmoqdalar [6].

Grafika san'ati

Grafika san'ati ham yangi bosqichga ko'tarildi. Kitob grafikasi, plakat san'ati va kompyuter grafikasi sohasida yosh ijodkorlar tomonidan ko'plab innovatsion loyihalar amalga oshirilmoqda.

Haykaltaroshlik

Mamlakatimizning turli hududlarida buyuk ajdodlarimiz va zamonaviy qahramonlarga bag'ishlangan monumentlar bunyod etilmoqda.

Bu esa haykaltaroshlik san'atining rivojlanishiga xizmat qilmoqda [7].

Tasviriy san'at ta'limi tizimining takomillashuvi

Tasviriy san'at rivojida ta'lim tizimi muhim o'rin tutadi. Respublikadagi san'at maktablari, ixtisoslashtirilgan akademik litseylar va oliy ta'lim muassasalari malakali mutaxassislarini tayyorlashda muhim vazifani bajaradi.

Bugungi kunda o'quv dasturlariga raqamli texnologiyalar, dizayn, multimedia san'ati va zamonaviy kompozitsiya fanlari kiritilmoqda [8].

Shuningdek, yosh rassomlarning xalqaro tajriba almashinuv dasturlarida ishtiroki ortib bormoqda.

Bu esa milliy san'at maktabining rivojlanishiga ijobiy ta'sir ko'rsatmoqda.  
Tasviriy san'at va milliy madaniyat

Tasviriy san'at xalqning ma'naviy qadriyatlarini saqlash va avlodlarga yetkazishda muhim vosita hisoblanadi.

Bugungi o'zbek rassomlari milliy an'analar va zamonaviy san'at tamoyillarini uyg'unlashtirishga intilmoqdalar.

Milliy miniatyura, naqsh san'ati, xalq amaliy bezak san'ati elementlari zamonaviy rangtasvir va grafik asarlarda keng qo'llanilmoqda.

Natijada o'ziga xos milliy badiiy maktab shakllanib bormoqda [9].

Xulosa

Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatadiki, O'zbekistonda tasviriy san'at bugungi kunda yangi rivojlanish bosqichiga ko'tarilgan.

Davlat tomonidan yaratilayotgan imkoniyatlar, san'at ta'limining takomillashuvi, xalqaro hamkorlikning kengayishi hamda yosh ijodkorlarni qo'llab-quvvatlash tizimi sohaning izchil rivojlanishiga xizmat qilmoqda.

Kelgusida zamonaviy texnologiyalar va milliy badiiy an'analar uyg'unligida yaratiladigan asarlar o'zbek tasviriy san'atining xalqaro maydondagi mavqeini yanada mustahkamlashi kutilmoqda.

#### Foydalanilgan adabiyotlar

- 1.Karimov I.A. Yuksak ma'naviyat – yengilmas kuch. – Toshkent: Ma'naviyat, 2008.
- 2.Mirziyoyev Sh.M. Yangi O'zbekiston strategiyasi. – Toshkent: O'zbekiston, 2021.
- 3.Akbarov H. O'zbekiston tasviriy san'ati tarixi. – Toshkent: Fan, 2019.
- 4.Abdullayev N. San'at va zamon. – Toshkent: G'afur G'ulom, 2018.
- 5.O'zbekiston Badiiy akademiyasi faoliyatiga oid me'yoriy hujjatlar to'plami. – Toshkent, 2023.
- 6.Boymetov B.B. Tasviriy san'at nazariyasi. – Toshkent: Fan va texnologiya, 2021.
- 7.Bulatov S.S. O'zbek haykaltaroshligi taraqqiyoti. – Toshkent, 2020.
- 8.Qosimov E.Q. Badiiy ta'lim metodikasi. – Toshkent: Tafakkur, 2022.
- 9.ZNurmatov A. Zamonaviy o'zbek tasviriy san'ati. – Toshkent: Akademnashr, 2021.
- 10.O'zbekiston Respublikasi Prezidentining madaniyat va san'at sohasini rivojlantirishga oid farmon va qarorlari to'plami. – Toshkent, 2024.